

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Januárius 11-dikén, 1825.

Török Birodalom.

Minekélőtte azon tudósításokat, a' mellyek Konstanczinapolyból Bécsbe érkeztek 's itt e' hónap' 8-dikan közre bocsátattak; ide iktatnók, előre megjegyezhetjük, hogy ezek telyességgel semmit se' tudnak abból a' nagy tengeri ütközetből, melly a' múlt Decemberben, majd minden külső Német Országi és Francia Ujj-ságlevelekben megfordult. Ezen nagy tengeri verekedésnek, melyről az íratott, hogy ebben az Egyiptomi hadi és szállító hajókból álló sereg' tökéletesen megveretett 's elszélesztetett, Candianál November' 12-dikén kellett volna történni; 's hogy annál nagyobb hitelt költsönözhesenek néki, úgy adtak elé a' dolgot, hogy egy levél, mellyet Görög Vice-Admirális Sachuri a' maga tulajdon kezével írt, December' 7-dikén érkezett volna meg Triestbe. Az esmeretes Gyujtó-hajókapitány Konstantin Canaris, a' ki November' 21-dikén kötöti-ki Syra szigetéhez, maga se' tudott semmit beszélni ezen nagy tengeri verekedésről. Arról maga vallást tett, hogy ötét Nov. 16-kán a' nagy széltrész valóztotta-el a' több Görög hajóktól. Ide járul, hogy magok a' Hydrai Görög Ujj-ságlevelek se' tettek még November' 20-kán is, mikor az utolsó darabokat kiadták, ezen Candiai nagy történetről csak egy szó emlékezetet is. Ezen környüllásoknak meggondolása arra a' vélekedésre adott némelyeknek alkalmatosságot, hogy a' szóban lévő levél soha se' érkezett Triestbe, mint azon ujj-ságban

mondatot, melly azt a' lébb közre bocsátotta.

Mindazonnáltal így is igaz az, hogy az Egyiptomi Török és Görög hajók között itt-ott, ámbár apró de heves összecsapások fordultak elé, mint mind ezek a' feljebb említett tudósításokban előadotnak, a' mellyek így következnek: —

„Konstanczinapolyból Dec. 11-dik és 14-dik napjain. A' Smyrnából, Syra szigetéről 's az Archipelagusnak egyéb pontjairól érkezett tudósítások által már most abba az állapotba helyeztetődünk, hogy az Egyiptomi hajós seregnek sorsáról 's az ő késő őszi hadi munkáiról a' régiebeknél tökéletesebb tudósításokat tehetünk, ámbár még most is nem éppen tökéleteseket. A' mik azonközben itt következnek, olyanok, hogy ezeknek telyes hitelt lehet adni:

„Valóság az, hogy az Egyiptomi hajós sereg November' 8-kán Budruntól kivczvén, 10-dikben Candia mellé megérkezett, a' hol már ötét a' Görögöknek valami 40 hajókból álló seregvárta. Ugyan ezen napon öt Görög hajók öt Gyujtóhajókkal még ezen napon külömb-külob próbát tettek az Egyiptomi hajós sereg ellen, de csak úgy, hogy egy-egy hajót iparkodtak meglepni, de nem lett próbatételeiknek semmi szerencsés következése

„November' 12-dikén már annyira ment volt a' dolog, hogy a' két sereg nagyon közel állott egymáshoz, hanem hirtelen nagy szél támadván, ez őket telyesen meggátolta czélzássokban. A' szél nem csak hogy nagy, hanem egyszersmind olly

változó is volt, hogy sem az egyik sem a másik rész nem tehetett oly fordulatot, mint hadi plánumjok kívánta volna.

„A következett egész napon (13-dikben) egész nap kergetelt négy Görög hajó ugyan annyi Gyujtó-hajókkal egy Török fregátot: de ezen iparkodásnak se lett egyéb következése, hanem csak hogy a Görögök annak vitorláit meggyujtván ezek elégték, de a hajót magát a Törökök megmentették. A szél azonközben még ezen napon annyira nevedett 's olly tengerhánykodást okozott, hogy 14-dikben az ellenséges sergeket egymástól nem csak egészen elvalasztotta, hanem sok hajókat egyenként minden felé szélyvel hajtott. Ezen zivataros hányattatásközben történt, hogy általában vévén valami öt Egyiptomi szállító hajók, de a mellyek Európai Kapitányok által vezéreltettek, a Görögök kezére kerültek. Ezeken kívül elfogtak még ugyan ezek, de nem ezen napon hanem még 9-dikben, egy Spanyol Brigantint is, a melly hasonlóképpen ezen Egyiptomi hajós sereghez tartozott.

„Ezen tengerhánykodásnak megszűnése után 12 Török hajók a Candia városától Napkeletre ugyancsak ezen szigeten lévő Spinalonga nevű kikötőhelybe érkeztek-be, egyéb része pedig ezen Egyiptomi hajós seregnek a Marmarissai öböl felé vezetett-el.

„Erössítik, hogy mihelyest ezen történetről a Porta hírt vett, azonnal parancsolott küldött vissza Ibrahim Basához az Egyiptomi hajós sereg vezéréhez, hogy seregének azon részét, mellyet a Marmarissai öbölbe küldött vala, haladék nélkül rendelje vissza Candiához 's ott azt a Spinalangai kikötőhelyben lévő 12 hajókkal össze csatolván, evezzen minden hajójával egygyütt Moreához, 's oda a hajóján lévő feyveres serget a magát előadó

jó alkalmatossággal a szárazra szállítsa-ki.

„Itt a Török fő városban nem kevés kegyetlenkedik a pestis. Nagy csapást ejtett nevezetesen a Persiai Udvar itt lévő Követségi Agensének házában. Előbb az Agensnek testvérét Mustapha Agát, azután néhány házi embereit, 's végezetre magát az Ágenst is megölte, úgy hogy az egész Agensi házban egy személy se maradt életben, olyan, ki a követségi foglalatosságokat folytathatná.

A mi a Konstanczinápolyban mostanság történt Tiszti változásokat illeti, ezek között legelső megjegyezni való lehet az, hogy, minekutánna Dec. 1-ső napjaiban az arról való tiszti tudósítások megérkeztek, hogy a Török sergek Moldavából, a békiesség idején ott maradandókon kívül már mind kijöttek, a melly dolog Nov. 21 és 24-dike között ment véghez, 's ekkor a Konstanczinápolyban lévő Orosz Státustanátsos Mincziaky úr is tudtára adta a Portának, hogy már most ő is kész, mint Orosz Császári Követségi Agens, a maga illy tulajdonsági meghitelező irását a Portához beadni. Ezen jelentéshez képest Conferentziára hívta a külső dolgokra ügyelő Török Minister (Reis-Efendi) Mincziaky urat Dec. 11-dik napjára, a melly alkalmatossággal ezen Orosz Státustanátsos úr a maga meghitelező irását által adván, már most mint Orosz Követségi Agens úgy van Konstanczinápolyban.

Az egyéb változások a Török Helytartóságokban előfordult fő Tiszti változásokat illetik, mellyek minket nem nagyon illetők lévén, innét kimaradhatnak.

É s z a k i A m é r i k a .

Meksikóbol megérkeztek Dec. 24-kén Londonba az onnét October 6-kán indult Ujságlevelek, a mellyekben környülállásosan eládatnak azon czerimoniák,

mellyekkel az előtt két napokkal (Oct. 4-kén) a' Constitúciónak Aktáját a' Végrehajtó Hatalom, helybehagyás által megerősítette (sankciónálta).

A' Végrehajtó Hatalomnak azon három tagjai, kik ezen napig ezen terhes hivatalnak foglalatosságait folytatták, úgy mint Vittoria Guadalupe, Bravo Nicolas, és Dominguez Miguel, ekkor egy hosszú Nyilatkozatást intéztek a' nemzethez, melly által először azon nagy örvendezéseket jelentettek, hogy a' nemzet a' maga eddig előfordult sok veszedelmén és terhes környúlásain győzedelmeskedhetett, 's azzal való nagy meglepődéseket nyilatkoztatták ki, hogy a' Columbiai Respublikával és az Északamerikai egyesült Státusokkal szövetségi összejáratódásra léphettek, és hogy végezetre Anglia magát ő erántok illy barátságosan és kinyílt 's tisztá szívűséggel viseli, a' melyre nézve még azt is remélni lehetne, hogy Mexikónak független Országási systemáját a' „tengerek' királynéja“ nem soká megfogja esmerni.

Az után a' Provisoriai Végrehajtó Hatalomnak eddig volt tagjai ezen hivatalnak folytatásától megszűnven, a' Respublika, ujj Előhalóje a' feljebb nevezett Vittoria Guadalupe, az Igazgatói-kormányt, 4 esztendőkre, kezébe vette.

Spanyol Ország.

A' Valenziai és Murciai Fő Kapitány illy proklamatiót intézett a' lakosokhoz: —

„A' Religiónak és Királynak a' mi Urunknak ellenségei nem szűnnek a' magok bolond, vakmerő bátor, és igazságtalan próbatételeiket a' Religiónak és a' Király' jusainak, 's következásképpen a' közönséges boldogság' és jó rend' talpköveinek lefordítására és semmivétetetésére nézve megújítani.

„E' hónapnak (Decembernek) 9-dikén reggeli 8 órakor a' Tamariti parton és a'

Santa Polai bástyánál négy kisdud hajók fegyveresekkel megjelenven, ezek között 200-zan két csajkahajókra ülték 's a' partnak egy olly pontjára, a' hol semmi emberek nem laknak, kiszállottak. Ennek híre azonközben minden felé elterjedven, a' Santa Polai Kommandáns egy kicsiny fegyveres sereggel ott azonnal megjelenven, nem tekintette az ellenségnek sokaságát, hanem arra annak heves tüzelése mellett is reá ütött, 's azt gyalázatos futásra vette. Részükről csak egy köz ember kapott gyenge sebet.“ — „Morales.

A' Párisi Csillag ezen próbatételről azt mondja, hogy ezen emberek csak Smugglerek, az az olly haramiak lehetnek, kiknek életelmódja abban áll, hogy idegen tilalmas portékákat ipargodnak belopni az országba, 's most csak azért szállottak volna ki ezen partra, hogy friss vizet vegyenek-fel hajóikra.

Ujjabb Tudósítások.

Zantei és Karfui levelekből való kivonások, a' mellyek Dec. 20-dikáig térjednek:

„Az Acarnaniai táborozás, a' mennyiben azon hadi történetek, mellyek ott ezen esztendőnek lefolyta alatt előfordultak, táborozás nevezetét érdemlik, már most el van végződve. Omer Basának, kit a' maga más Albania' 's Epirusi vezérekkel való személyes egyenetlenkedései, valamint szintén az ő kétséges magaviselete is, mellyet a' Porta eránt ki mutatott, semmi fontos iparkodásokra nem lehetett semmi módja; 5000 emberénél több soha se' volt, 's utóljára egész ereje 3000 emberekre szállott alá. Előre lehetett tehát látni, hogy sem ő maga nem fog, sem Acarnaniában se' Actoliában valami fontos próbát tenni, sem pedig a' Török fő vezér' Derwisch Basa hasonlóképpen gyenge armádájának Livadiába és Thessaliába segítséget vinni, a' melyből szükség-

ges képpen annak kellett következni, hogy a' Janinai Basa alatt lévő tartományok az ide's-tova kicsapkodó Görög csapatoknak kifognak tétetődni.

„Maurocordato mindazonáltal, kit az alattalévők Napnyugoti Görög ország fő Kormányozójának neveznek, amibár pedig néki ezen titulus még a' fél szigetnek másik részén se' adatott soha, Omer Basának ezen gyenge creje mellett is szükségesnek tartotta az ő mozdulásai és megeshető probatételei ellen szüntelen készen allani. E' végre a' mult Juliusban valami 2500 emlekkel a' Ligovitzai lögerben (a' melly Machala és az Ozeron nevű tő mellett az Aspropotamosnak jobb partjától 2 órányira egy halmon lévő klasztróm) tartzkodván, ezen tetteről a' Mesolongi ujságlevelek igen czikornyás vagy pompás leírásokat hocsátottak a' közönség' elejébe; 's olly fényes biztatásokat tettek, hogy majd ezen lögerből fognának a' nagy hadi dolgok elkövetkezni; 's innét fogna Artának, Prevesának, 's Janinának megbukása, egymásután csak hamarjában elkövetkezni. De egyből se lett semmi. Artát ugyan néhány versben felkérték a' Görögök, de csak nagyon távolról: és csak fegansatlan ide's-tova való fordulásokon 's fenyegetődző levelezéseken végződött a' dolog. Ranga, a' Maurocordato egygyik atvezére, a' Pindus' tővénel lévő Kadovichi nevű szerencsétlen vidéket, pedig a' hol nagyobbára keresztyének laktak, felprédálta. Zonga, Nota, Eozzari, 's több mások, egyéb hasonló oltalom nélkül lévő vidékeket leptek-meg, csak prédálás' kedviért, nem azért, hogy győzedelmeskedni iparkodtak volna ellenségeiken. Még csak valami nevezetes öszszecsapásra se' került a' dolog.

„Omer Basa Carvanseraí mellett az Artai tónak dél-keleti partján egy vám-ház-tól nem messze tanyázzván, az ő ellenségeinek a' Görögöknek azon kellett volna iparkodni, hogy őtet innét elkergethessék: de erre nem voltak a' Görög Kronika' kevély tudósításai elégségesek; egyéb próbát pedig nem tettek Omer ellen.“ —

(Folytatása következik).

B é c s.

Császár és Király Ő Felsége kegyelmesen méltoztatott követhető Fő Tisztelendő Urakat Nagy Váradí Deak szertartású Cápaltanbéli Honorarius Kanonokoknak kinevezni, úgy mint: F. T. Dobay Márton Urat Belényesi V. Esperestet, Vaskoh nevű Püspöki város Parochusát 's a' Szent Szék' és N. Biharvármegye Assessorát; F. T. Kritsfalusi Ferencz Urat, Endrődi V. Esperestet és Parochust, a' Sz. Szék' és N. Békés V. gye' Assessorát, ugyan ezen V. gye' árvák' követsége' előlülőjét; F. T. Loeffler János Urat Berettyói V. Esperestet, N. Várad Olaszí Parochust, a' Sz. Szék' és N. Bihar V. gye Assessorát; és F. T. Rózsa Ferencz Urat, Érmellyői V. Esperestet, Székelyhídi Parochust.

Az itt lévő Nemzeti Priv. Bankó' Igazgatás által, c' h. 3-kán kiadatott Tudósítás szerint, ezen Igazgatásnak gazdálkodása által azon Váltó és Antic. Czeduláknak summája, melly a' lefolyt esztendőnek 30-dik napján 182,464,838 forintot tett, ugyan ezen 1824-dik esztendő' Decemberének 31-dik napjá'g annyira kevesítettett, hogy ekkor 165,370,238 forintok maradtak még fenn.